

Sparekassens historie

Sparekassens historie:

OPRETTELSE AF EN SPARE- OG LÅNEKASSE FOR LANDDISTRIKTERNE PÅ ÆRØ

I december måned 1859 havde lærer Gustav Hansen (kaldet *Generalen*) ved Olde-Stokkeby skole et indlæg i Ærø Avis, hvor han skriver om oprettelse af en spare- og lånekasse for landdistrikterne på Ærø.

Lærer Gustav Hansen med sine elever

Skolebillede fra 1850

De følgende tekster er delvist moderniseret til nyere dansk.

"Ofte har man hørt folk i landdistrikterne her på øen ytre beklagelse over ikke at kunne få en større eller mindre pengesum gjort frugtbringende på en betryggende måde, og på den anden side høres ofte samme udtalelse om, at en eller anden solid mand ikke kan erholde en kapital tillåns, uagtet han er redebon til at lade samme protokollere i faste og fuld betryggelse ydende ejendomme, eller også han ser sig i stand til at stille aldeles solide kautionister og selvskyldnere, og ikke mindre er det at beklage, at mangt et stræbsomt og ordentligt tjenestetyende ikke formår at få sin spareskilling anbragt og gjort frugtbringende på en sikker måde. Den højere løn tjenestetyenderne have erholdt i de senere år, har bevirket, at mange af disse er i besiddelse af småsummer, som, når de var samlede på et sted, vilde udgøre en anseelig kapital, der ved at anbringes sikkert vilde

forøges meget, medens de nu ligger stille og død, til liden måde for dem, som kunde gøre udlån, så vel som også for dem, der ønsker at modtage lån. Ofte sker det vel, at tyender på egen hånd udlåner deres sparepenge; men ifølge deres ubekjendskab til slig forretning sker det ikke sjældent på en sådan måde, at både renter og kapital til dels eller aldeles gåe til grunde. Der var vel en tid, da spare- og lånekassen i Ærøskøbing modtog indlån fra landdistrikterne her på øen; men i de senere år har det været dens regel, ikke at modtage sådant, hvilket af mange er blevet beklaget. Det synes derfor, mere end i en henseende at være både til nytte og gavn, og derimod ingen skade, om nogle vilde stille sig i spidsen for oprettelse af en spare- og lånekasse for landdistrikterne på Ærø, og at henlede opmærksomheden herpå, samt at opfodre dertil er hensigten med nærværende. Hidtildags tør man vel med bestemthed påstå, at ingen kapital er sikrere anbragt end netop i en sparekasse, da denne i regelen erholder aldeles betryggende sikkerhed for udlån; men en sådan kasse har desuden en meget betydelig fordel derved, at dens overskud ikke tilfalder hverken nogen enkel person eller dens kautionister; men anvendes i reglen til et eller andet veldædigt øjemed, eller også til bedste for et eller andet offentligt i det district, i hvilket den er oprettet. Jeg skal her blot tillade mig at nævne et eneste eksempel: Havde der for 20 år siden været oprettet en spare- og lånekasse for landdistrikterne på Ærø, da tør man vel med bestemthed påstå, at samme nu af sit overskud kunde have skænket en brandsprøjte til hvert landdistrikters sogne.

Da grundreglerne for alle spare- og lånekasser omtrentlig er ens, skal jeg omtalte eventuelle kasse angående tillade mig at gøre opmærksom på efterstående særlige bestemmelser, der muligvis turde komme i betragtning ved dens oprettelse:

1. Ingen låntager må være kautionist for sin kautionist.
2. Ingen af dens administratorer må være kautionist for udlån af kassen.
3. Efterkommer låntageren ikke sine indgåede forpligtelser, da skal kautionist og selvskyldner inden 4 uger efter forfaldsdag underrettes herom.
4. Spare- og lånekassen begrundes på at give mindst $3\frac{1}{2}$ % for indlån og ved hvert års regnskabs opgørelse, aldrig beregne sig selv højere dividende end $\frac{3}{4}$ %, hvilke procent, den dermed betinger sig selv for udlån, bestemmer dens administratorer, der i så henseende først rette sig efter kongens love, dernæst efter tiderne og kassens egne omstændigheder.
5. Når det årlige regnskab er affattet og sluttet, offentliggøres en extract af samme.

Ved for flere ærede i landdistrikterne at have omtalt ønskeligheden af ovennævnte kasses oprettelse, har jeg altid fundet en gunstig stemning for samme, og ikke så få have allerede lovet at være dens kautionister; jeg skal derfor slutte nærværende med det ønske, at der snarest muligt må blive dannet en komite af og blandt de eventuelle kautionister til at udarbejde lovene og forelægge dem for samtlige kautionister til vedtagelse, og at da komiteen derefter foranstalter det øvrige fornødne.

Rise d.22 December 1859.

Ærbødigst

Gustav Hansen."

Ærø Avis 6.1.1860:

Ærøskjøbing: Ved et møde i Dunkær skole, Rise sogn, blev det her i bladet nr. 59 fremsatte forslag om en sparekasses oprettelse for landdistrikterne på Ærø, for få dage siden taget under overvejelse og den talrige forsamling fandt det enstemmigen nyttigt og gavnligt. Straks tiltrådte kautionister til beløb af 2 a 3000 Rd. og man valgte en komite af 5 medlemmer til at udarbejde lovene, nemlig hr. skolelærer Hansen, hr. pastor Rasmussen, hr. proprietair Klæstrup, hr. boelsmand Andersen og hr. møller Madsen. Efter at komiteen havde valgt hr. pastor Rasmussen til formand ville lovene ufortøvet blive udarbejdet og forelagt til antagelse, og kan således dette i mere end een henseende gavnlige foretagende anses for at være sikret snarlig fremgang.

Annonce Ærø Avis 3.3.1860:

De mænd, som foreløbigen vedtog at ville være kautionister for landdistriktets sparekasse, anmodes om at møde i Dunkær skole torsdagen d. 8 marts, om eftermiddagen kl. 3. Lovene ville blive forelagt til antagelse, en bestyrelse at vælge; hvorefter sparekassen forventes at kunne træde i virksomhed til 1ste. april.

Rise præstegård den 3 marts 1860.

På komiteens vegne.

P.C.J .Rasmussen
Formand.

Annonce Ærø Avis 15.3.1860:**Avertissementer.**

I mødet den 8 marts blev af de tilstedeværende 30 medlemmer af den nye sparekasseforening tegnet solid kaution for 2000 Rd.; de af komiteen udarbejdede love blev antagne, en bestyrelse valgt og derhos vedtaget med enstemmighed at opfordre hr. amtsforvalter Goos til at tiltræde foreningen, samt at de udeblevne kunde senere tiltræde ved underskrift hos formanden. Som følge heraf forventes sparekassen at ville kunne træde i virksomhed næstkommende april måned, herom nærmere bekendtgørelse vil finde sted.

De som til den tid ønske at låne eller udlåne gennem de ærøske landdistrikters sparekasse behage i den anledning foreløbig at henvende sig til hr. skolelærer Hansen i Olde-Stokkeby skole, eller til undertegnede formand. Det bemærkes, at der i lovene er vedtaget meget betryggende bestemmelser, for at de lånendes kautionister ej skulle blive ubehageligen overraskede.

Rise den 15 marts 1860.

P.C.J.Rasmussen.
f.t. formand for bestyrelsen.

Indlæg i Ærø Avis 10.4.1860:

Ærøskjøbing. Vi tillade os herved at henlede vore læsers opmærksomhed på nedenstående avisement fra hr. pastor Rasmussen angående den nye låne- og sparekasseforening for landdistrikterne her på øen. Den i denne anledning nedsatte komitee har nu bragt det såvidt, at lovene er

vedtaget, bestyrelsen valgt og solid kaution tegnet for 2000 Rd., og sparekassens virksomhed kan således ventes at begynde i april. Efter lovenes indhold og efter den valgte bestyrelse at dømme, må vi antage at sparekassen vil gå frem efter liberale anskuelser og efter de nu for alle vel bestyrede sparekasser gængse principer, og det glæder os at se, at medlemmerne med eenstemmighed har vedtaget at anmode hr. amtsforvalter Goos om at tiltræde, da foreningen i ham vil finde en praktisk mand og en dygtig juridisk konsulent. Det fremgår også heraf, at foreningen ikke er så bange for at optage embedsmænd i sin bestyrelse som sparekassen her i byen. Vi ønsker den nye sparekasse al held og håber, at publikum med al redebonhed vil imødekomme samme. Om spare-kassen her i byen også vil lide derunder, får at være; dens bestyrelse har i al fald ikke gjort sit til at afværge dette.

Annonce i Ærø Avis 10.4.1860:

Spare-og lånekasse.

Næstkommende tirsdag den 17de april om eftermiddagen kl. 4 til 6 begynder landdistrikternes spare- og lånekasse sin virksomhed. Comptoiret er foreløbig i Olde-Stokkeby Skole. Adgangen til dens afbenyttelse står åben for enhver, som underkaster sig lovene. Den fastsatte comptoirtid, der foreløbig er bestemt til ovennævnte tid, er den første og tredie tirsdag i hver måned.

Rise den 10 april 1860.

På bestyrelsens vegne.

*P.C.J. Rasmussen.
f.t. formand.*

Annonce i Ærø Avis 15.4.1860:

At kontoret for landdistrikternes sparekasse åbnes hos undertegnede bholder førstkomende tirsdag eftermiddag fra kl. 4 til 6, bringes hermed i erindring.

Rise den 15 april 1860.

Gustav Hansen.

Love for De ærøske landdistrikters spare- og lånekasse.

A. Sparekassen.

§ 1. De ærøske landdistrikters sparekasse er nærmest bestemt for beboerne i landdistrikterne på Ærø, men står i øvrigt også åben for andre.

§ 2. De mænd, mindst 20 i tallet, som overtager kautionen for sparekassen til beløb af 2000 Rdlr. R.M. danner sparekasseforeningen, der vælger bestyrelsen og i et årligt møde modtager oplysning om sparekassens tilstand, og hvad dermed står i forbindelse.

§ 3. Indskud fra een Mk. og til så stor en sum, som kassen seer sig istand til at anbringe, modtages d. 1. og 3. tirsdag i hver måned; fra 1. december til 1. marts mellem kl. 1 til 3 eftermiddag, den øvrige tid imellem kl. 4 til 6.

§ 4. Indskuddene forrentes med mindst 3 % årligt; om der kan tilståes

mere, og da hvormeget, afgør bestyrelsen.

§ 5. Indskud til beløb 2 Rdlr. R.M. og derover forrentes fra d. 1. i næstfølgende måned. Rente-beregningen sker kun i hele skillinger. Renterne, som for summer på 500 Rdlr. og derover skulle modtages, udbetales kun een gang om året i april måned på en dag, som bekendtgøres i Ærø Avis.

§ 6. Opsagte kapitaler udbetales så vidt muligt straks, små kapitaler i næstfølgende møde efter opsigelsen; summer fra 20 til 100 Rdlr. senest efter 6 ugers, større summer senest efter 6 måneders opsigelse; denne kan ske personligt i møderne eller skriftligt for bestyrelsen. Opsagte kapitaler bærer ingen renter efter forfaldsdagen.

§ 7. Sparekassens midler anbringes først og fremmest i udlån i mindre summer, dernæst i solide prioriteter og værdipapirer i samklang med lånekassens bestemmelser.

§ 8. Nettooverskudet, som helst anbringes i kongelige obligationer, kan anvendes til i sin tid at udløse kautionen, forøvrigt således til offentligt bedste, som foreningen, efter forslag af bestyrelsen eller foreningens medlemmer, monne vedtage.

§ 9. Til bevis for indskud modtages en kontrabog med løbe-nr., forsynet med ejerens navn eller andet mærke, om sådant ønskes; den betales ved modtagelsen med 1 Mk. og afleveres ved udbetalingen til bestyrelsen. Forkommer kontrabogen, anmeldes dette for bestyrelsen, og efter offentlig bekendtgørelse i Berlings Avis, Dannevirke og Ærø Avis på ejerens bekostning udleveres ham 6 uger efter bekendtgørelsen en ny kontrabog med lige løbenr. litr. B, og bliver derved den første ugyldig, om den end senere tilvejebringes.

§ 10. Udebliver en kontrabog over 20 år efter sidste indskud, tilfalder dens beløb sparekassen efter lige bekendtgørelse som i § 9, forudsat at ingen lovlig ejer melder sig inden 6 uger efter bekendtgørelsen.

§ 11. Ingen uvedkommende må meddeles under-retning om de skete indskud.

§ 12. Sparekassen forestås af 7 bestyrere, hver med sin suppleant, der møder i den pågældendes forfald og efter hans opfordring; alle valgte af foreningen. Bestyrelsen, hvis pligt det er at varetage sparekassens anliggender på bedste måde, vælger selv sin formand og bogholder. Flere end 3 bestyrere må ikke fratræde i et og samme regnskabsår.

§ 13. Bogholderens løn bestemmer bestyrelsen, bestyrerne derimod nyder ingen løn eller godtgørelse; de er ansvarsfrie, når de have overholdt lovene, og ingen bestyrer kan tiltales af foreningen, når dette ikke sker inden 12 uger efter hans fratrædelsesdag.

§ 14. Regnskabsåret går fra 31 marts til 31 marts. Regnskabet revideres af tvende dertil af foreningen valgte revisorer og udlægges til foreningens eftersyn i 14 dage. Hovedresultatet bekendtgøres i øens avis af bestyrelsen.

§ 15. Ethvert medlem af foreningen er pligtig til at overtage de ulønnede bestillinger, men kan ikke i mod sin vilje genvælges før efter ligeså mange års forløb, som de, hvori han har vare-taget sin bestilling, i hvilket han kun er pligtig at fungere i 3 år.

§ 16. Alle sager i foreningens og bestyrelsens møder afgøres efter simpel stemmeflerhed.

§ 17. Ved sparekassen holdes en bog over større summer, som kunne ønskes anbragt til udlån, og ville de førstindtegnede have fortrin for de sidstindtegnede, med hensyn til anbringelsen.

B. Lånekassen.

§ 1. Til lånekassen har øens indbyggere fortrinsvis adgang, for øvrigt enhver, som vil underkaste sig dens bestemmelser. Lånene må søges i god tid og helst skriftlig hos bestyrelsen, hvilket er den samme som for sparekassen.

§ 2. Lån skulle i reglen udgøre lige summer: 10 Rd. 20 Rdlr. o.s.v., og afdrag bestemmes på lige måde og sker altid i et eller flere af regnskabsårets 4 kvartaler: april, juli, oktober og januar.

§ 3. Den lånende må stille forsvarlig pant eller pålidelig selvskyldner-kautionister.

§ 4. Protokollerede lån må i beløb ikke overstige halvdelen af ejendommens værdi på den tid, lånet sluttet. Dem som bor udenfor øen, må altid stille forsvarlig sikkerhed her på øen i pant eller kaution.

§ 5. Alt lånet angående indføres i vedkommende gældsbevis, som må være udstedt på lovbefalet måde uden udgift for lånekassen.

§ 6. Ingen kan, så længe han er bestyrer eller bogholder, påtage sig at være kautionist. Låntager og kautionist kan ikke gensidig gå i borgen for hinanden.

§ 7. Enhver låntager er pligtig at møde for den ærøske stad- og landret, som det rette værnething og underkaste sig den slesvigske retsforfølgelse, hvad enten han bor her på Ærø eller ikke.

§ 8. Opfylder låntageren ikke nøjagtig sine forpligtelser skal kautionisten senest 4 uger efter den forsømte forfaldstermin af bestyrelsen underrettes derom.

§ 9. Regnskabsåret er som for sparekassen, og regnskabet aflægges i det hele på samme måde.

§ 10. Ved lånekassen holdes en protokol over dem, som søger lån. Mindre lån har fortrinsret for de større, og den førstindtegnede frem for den senere indtegnede.

P.CJ. Rasmussen. J. Madsen. Gustav Hansen. L.M. Andersen. M. Winther. E.S. Klestrup. P. Rasmussen.

Annonce i Ærø Avis 26.9.1860:

De ærøske Landdistricters Sparekassecontoir er aabent paa sædvanlig Sted indtil videre den første og tredie Tirsdag i hver Maaned fra kl. 1 til 3 Eftermiddag.

Rise den 26 september 1860.

På bestyrelsens vegne.

*P.C.J. Rasmussen.
f.t. formand.*

Rise den 30 maj 1861. Bestyrelsen.

Annonce i Ærø Avis 1.3.1861:

De ærøske landdistrikters sparekassekontor er i sommermånederne fra 1ste marts åbent hver 1ste og 3die tirsdag i måneden.

Rise den 1ste marts 1861

På bestyrelsens vegne.

*P.C.J. Rasmussen.
f.t. formand.*

Annonce i Ærø Avis 5.4.1861:

Tirsdagen den 16 april eftermiddag kl. 4 udbetales renterne af de kapitaler, som henstår i de ærøske landdistrikters sparekasse. Kontoret er i Olde-Stokkeby skolebygning.

Rise den 5 april 1861.

*P.C.J. Rasmussen.
f.t. formand.*

Indlæg i Ærø Avis.

Ærøskøbing den 5 juni 1861. De ærøske landdistrikters spare- og lånekasse har nu bestået omtrent et år, som man vil se af omstående EXTRACT af det sidste års hovedregnskab. At denne særdeles gavnlige foranstaltning har gjort gode fremskridt sees af, at indskud af de forskellige interessenter beløber sig til den betydelige sum, 13,482 Rd. 52 sk. og at udlån ligeviis udgør 12,973 Rd. 12 sk. Medens i ældre tider større kapitaler blev hengemt og tjenestefolk heller ingen rigtig grund havde for at anvende deres spareskillinger på den nyttigste måde, så tilbyder der sig nu en lejlighed, hvor de sikkert og frugtbringende kunde indsætte deres penge. At lånekassen ved mangfoldige lejligheder er et stort gode, må erkendes, og at den i det forløbne år således er afbenyttet må være behageligt for de mænd, som havde virket til denne sags fremme.

Nedenstående kommentarer ledsagede regnskabet for 1861-62.

Angående landdistrikternes spare-og lånekasse, skal jeg tillade mig at fremsætte et par bemærkninger.

Siden sparekassens oprettelse d. 17 april 1860 har den givet i rente til indskyderne 3½ procent, for udlån har reglen hidtil været 4½ %. Ved omstående regnskabs aflæggelse var den indskudte kapital fordelt på 293 sparekassebøger, og det største beløb på een bog var 1432 Rd. 4 mk., hvorimod det mindste var 1 Mk. 6 sk. Af disse sparekasse bøger indeholdt 49 på børn, 70 på tjenestekarle, 43 på tjenestepiger, 5 på daglejere, 12 på håndværkere, 7 på handlende og søfarende, 4 på forskellige selskaber, 19 på boelsmænd, 29 på husmænd og indsiddere, 33 på forskellige andre, og

22 på unavngivne. Lægges derimod kapitalens størrelse til grund, da bliver forholdet således:

26 kontoer på et beløb indtil 10 Rd., med totalbeløb 131 Rd. 32 sk. 28 kontoer på et beløb mellem 10 og 20 Rd., med totalbeløb 374 Rd. 39 sk. 41 kontoer på et beløb mellem 20 og 50 Rd., med et totalbeløb på 1336 Rd. 12 sk. 62 kontoer på et beløb mellem 50 og 100 Rd., med et totalbeløb af 4271 Rd. 82 sk. 63 kontoer på et beløb mellem 100 og 200 Rd., med et totalbeløb af 8015 Rd. 91 sk. 26 kontoer på et beløb mellem 200 og 300 Rd., med et totalbeløb af 5921 Rd. 35 sk. 30 kontoer på et beløb mellem 300 og 500 Rd., med et totalbeløb af 11,545 Rd. 08 sk. 17 kontoer på et beløb over 500 Rd., med et totalbeløb af 12,760 Rd. 34 sk.

Ligesom sparekassen hidtil har modtaget alt tilbudt, således håber man også i fremtiden at kunne gøre dette. For øjeblikket kan en mindre kapital erholdes tillåns på de sædvanlige betingelser.

Rise den 21 juni 1862.

Gustav Hansen.

Announce i Ærø Avis september 1862.

At de ærøske landdistrikters spare- og lånekasses kontor er åbent på sædvanligt sted, tirsdagen den 7 oktober om eftermiddagen kl. 1 til 3, og at det fremdeles i vintermånederne indtil udgangen af februar er åbent til samme tid første og tredie tirsdag i hver måned, samt at også udenfor landdistrikterne boende have adgang til samme, enten som indskydere af mindre eller større summer, eller som låntager, bringes herved til almindelig kundskab.

Rise den 30 September, 1862.

Bestyrelsen.

Announce i Ærø Avis i februar 1863.

At de ærøske landdistrikters spare- og lånekasses kontor er åbent på sædvanlig sted tirsdagen den 3die marts om eftermiddagen kl. 4 til 6, at det fremdeles i sommermånederne indtil udgangen af september er åben til samme tid første og tredie tirsdag i hver måned, med undtagelse af tirsdagen den 17de marts (hestemarkesdag) i hvis sted det er åben onsdagen den 18de marts, at også udenfor landdistrikterne boende have adgang til samme, enten som indskyder af større eller mindre kapitaler, eller som låntager; og at også lån kunne erholdes udenfor kontortiden, når man desangående henvender sig til de tvende medlemmer af bestyrelsen, Peder Rasmussen og Gustav Hansen, begge af Rise, hvilke er bemyndiget til at afslutte sådanne; samt endeligen, at større og solide lån kunne i overensstemmelse med de hidtil fulgte regler, erholdes under 4 ½ %. Dette bringes hermed til almindelig kundskab.

Rise den 17de februar 1863.

Bestyrelsen.

RISE SPAREKASSE I NYERE TID:

De ærøske landdistrikters spare- og lånekasse fik i løbet af 1870-71 andet navn, nemlig Rise spare- og lånekasse, eller i daglig tale, Rise sparekasse.

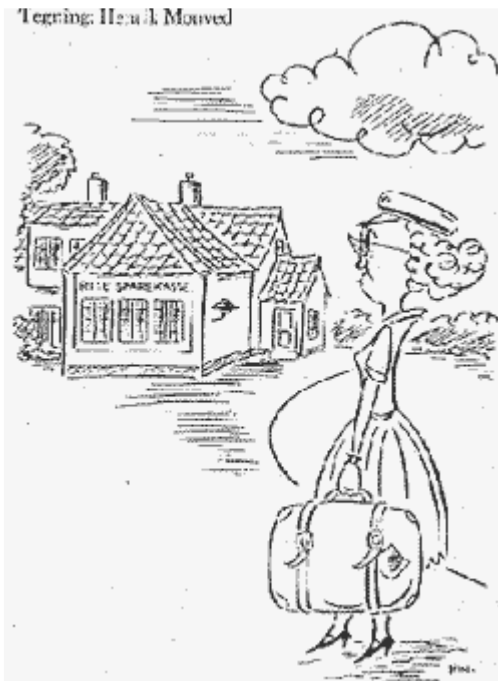
Sparekassen fik ny kasserer og bogholder, 1876-77, nemlig R.P. Rasmussen, der afløste Gustav Hansen, der havde været det siden starten 1860. R.P. Rasmussen var kasserer og bogholder til 1897-98, hvor han blev afløst af C.P. Brandt, der igen i 1938 blev afløst af K. Bruun-Andersen, der blev ansat som direktør, hvorefter C.P. Brandt blev formand. K. Bruun-Andersen blev afløst som direktør af den hidtidige bogholder Tonny Nedergaard Jensen 1.1.1979.

Sparekassen startede sin virksomhed i Olde-Stokkeby skole. Senere flyttede den til et værelse i det daværende Rise bryggeri, til den i 1938 flyttede ind i nybyggede lokaler ved Rise landevej bygget i engelsk præget stil, tegnet af arkitekt Alexis J. Priors, og som blev udvidet i 1984, og endelig den store udvidelse 1993 med 156 m² til 3,6 millioner kr. + 1 million kr. til EDB-udstyr. Der var rejsegilde den 2.7.1993. Arkitekt var Alan Havsteen-Mikkelsen.

Rise Sparekasse august 1991 (Fyns Amts Avis)

ELISE:

Man kan spare meget på renterne på studielån, hvis lånet optages i Rise Sparekasse på Ærø.

(Tegning Henrik Monved. FAA og Frederiksborg Amts Avis 7.8.92)

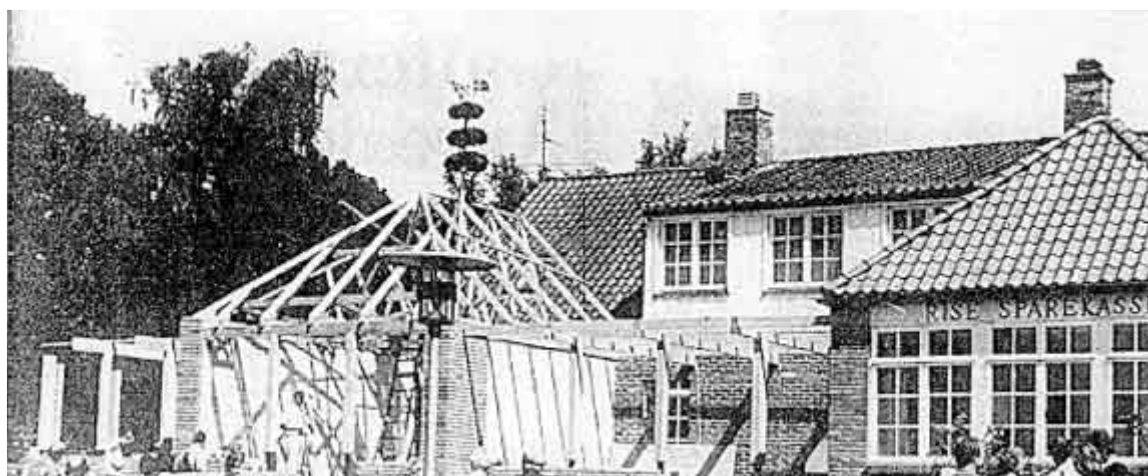
Her ligger et af landets mest solide pengeinstitutter med en egenkapital og en forrentning af samme, som mange i branchen må se misundeligt på. Ganske vist har man vidst, at Ærøboerne havde penge på kistebunden, men alligevel er det, den lille sparekasse her ved landevejen i Rise præsterer, mere uvanen end sædvanen. Så godt går det for den lille selvstændige sparekasse, at man formår at tjene penge på et marked, hvor andre har tab. Man oplever da også en sand tilstrømning af kunder, ikke bare fra nabobyerne, Ærøskøbing, Marstal og Søby, men også fra fastlandet, men man gør absolut intet for at trække dem til. Den strategi, der ligger bag markedsføringen, er, at mund til mund metoden er ikke så lidt bedre end TV2-reklamerne, og så er den ikke så lidt billigere. Ældre medarbejdere i Finanstilsynet kan endnu huske, hvordan sparekassen tilbage i 50'erne nægtede at sælge Statens Præmieobligationer og i stedet rådede folk til at sætte deres spareskillinger i sparekassen, fordi det ville give en bedre forrentning. Det fortælles om C.P. Brandt, der var direktør til 1938, at når han gik til eller fra sparekassen, gik han midt på vejen og gik kun til siden, når det passede ham, hvis nogen ville om. Brandt havde også kontor hjemme i dagligstuen, hvor der vist var større omsætning end i selve sparekassen. Han boede i Tivoli. Efter at K. Bruun-Andersen var blevet direktør, kunne Brandt godt låne penge ud uden at sige det til K.B.A., hvilket K.B.A. bebrejdede ham, men han fik det svar, at det skulle han ikke blande sig i.

Fredag den 2.8.91 blev sparekassen kimet ned af gældstyngede danskere, der alle ville have det lille pengeinstitut til at overtage deres studielån. Det skete efter, at SU-styrelsen havde offentliggjort en oversigt over rentesatserne på studielån, rundt i landet. Af oversigten fremgik det, at Unibank var dyrest med en rente på op til 13%; billigst var Rise Sparekasse med en rente på 9,75%. Rise Sparekasse overtager imidlertid ikke studielån uden videre, man skal være kunde i sparekassen i øvrigt for at kunne optage de forholdsvis billige studielån. Den rentesats, man tager for studielån, er tænkt som en præmiering af studerende i lokalområdet.

Rise Sparekasse har i årenes løb ydet mange gaver. Således betalte sparekassen i mange år halvdelen af borgernes skattebetaling til Rise kommune. Denne behagelige regel forsvandt dog ved kommunesammenslutningen, ligesom sparekassen ej mere deltager i betalingen af Rises gadebelysning. Da man skulle bygge et nyt alderdomshjem var det sparekassen, der stod for grundkøbet. Rise kirke har fået 50.000 kr. til istandsættelse af orglet. Ved sparekassens 100 års jubilæum i 1960 udgav sparekassen bogen: *Rise Sogns Gårde*, eller *Den Grønne Bibel*, som blev uddelt til alle husstande i Rise sogn, og ved sparekassens 125 års jubilæum fik spare-kassen optrykt et gammelt, tysksproget kort over Gråstens Amt eller Len, omfattende byerne Store og Lille Rise, Stokkeby, Olde, Trande-rup, Vindeballe og Øster Bregninge fra 1776, samt en lille bog forfattet af Jesper Groth, Lindegården, der forklarer kortets tegn og ord og giver et indtryk af, hvordan jordtilliggenderne har været fordelt dengang i 1776, da kortet blev tegnet. Kortet og bogen blev uddelt til samtlige husstande i det gamle Rise sogn. Rise Sparekasse er i dag, 2002, et velkonsolideret pengeinstitut med 27,5 millioner i egenkapital, og hvor sparernes tilgodehavende er 242,7 millioner og med et samlet udlån på 144 millioner. Balancen er 275 millioner. Der er 3400 kunder med i alt 6100 konti. Der er 11 ansatte.

FAA 3.7.1993.

Rejsegilde ved Rise Spare- og Lånekasses udvidelse.

KILDER:

Ærø Avis fra o. 1860.

Sparekassebog fra 1860.

Fyns Amtsavis 1990-1993.

Oplysninger fra sparekassedirektør Tonny Nedergaard Jensen.

Ovenstående tekst og billeder er venligst stillet til rådighed af Ærø Natur- og Energiskole og det stammer fra videnbase hæftet om landsbyen Store Rise.